

Abidə Menecərləri Forumunda müzakirə və təqdimatlar

Dünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyası çərçivəsində təşkil olunan Abidə Menecərləri Forumunun 28-30 iyun tarixində Bakı Konqres Mərkəzində keçirilən toplantıları maraqlı müzakirə və təqdimatlarla yadda qaldı.

Forumun ikinci günündə (28 iyun) “İçərişəhər” Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsinin Elmi-mədəni mərkəzinin direktoru Cavid Kazımov geniş məruzə ilə çıxış etdi.

Məruzə İçərişəhərdə irs və dayanıqlı inkişaf üzrə fəaliyyətə həsr olunmuşdu.

Paytaxtın bu qədim məkanının idarə olunması, abidələrin qorunması, aparılan bərpa və konservasiya işləri barədə məlumat verən məruzəçi dedi ki, abidə menecərləri bizim təcrübə ilə yaxından maraqlanırlar. Abidələrimizin bərpa və konservasiyası ilə bağlı təcrübəmizi onlarla bölüşməkdən məmnunuq.

davamı səh. 4-də

əvvəli sah. 1-də

Bildirildi ki, Abidə Menecerləri Forumu UNESCO-nun Mədəni irs siyahısında yer alan abidələrin idarə edilməsi ilə məşğul olan mütəxəssisleri bir araya gətirmək baxımdan böyük əhəmiyyət kəsb edir. Forum abidə menecmenti üçün təcrübə mübadiləsi, en son yeniliklərlə bağlı məlumat mübadiləsi saridən vacib platformadır.

Sonra UNESCO-nun Dünya İrs Mərkəzinin nümayəndəsi Jyoti Hosagrahar "Dünya mədəni irsi ve dayanıqlı inkişaf", Abidələrin ve Görməli Yerlərin Mühafizəsi üzrə Beynəlxalq Şurənin (ICOMOS) əməkdaşı Regina Durighello "Risklərin qiymətləndirilməsi və mədəni irsin idarə olunması" və digər mütəxəssislerin müxtəlif mövzularda məruzələri dinlənildi. Forum iştirakçılarını maraqlandıran suallar cavablandırıldı.

***

İyunun 28-de günün ikinci yarısında forum çərçivəsində abidə menecerlərinin fəaliyyəti, mədəni irsin qorunması, gələcək nəsillərə ötürülməsi istiqamətində müzakirələr aparıldı.

ICCROM-un əməkdaşı Jane Thompsonun "Idarəetmə sistemləri və planlama: idarəetmə dəyişiklik və davamlılıq" mövzusunda məruzəsi dinlənildi. Sonra həmin mərkəzin digər nümayəndəsi Eugene Jo "Idarəetmənin səmərəliliyi konsepsiyası", həmçinin UNESCO-nun Dünya İrs Mərkəzinin əməkdaşı Ricard Veillon "Reaktiv monitoring prosesi və mühafizə hesabatlarının vəziyyəti" və "Mühafizə hesabatlarının analizi" mövzularında çıxış etdi.

***

İyunun 29-da Abidə Menecerləri Forumunun üçüncü iş günündə əvvəlcə "Dünya irsinin idarə edilməsinin effektivliyini artırmaq" mövzusunda müzakirə aparıldı.

Təbiətin Mühafizəsi naminə Beynəlxalq Birliyin (IUCN) direktoru Tim Badman və ICCROM-un nümayəndəsi Eugene Jo "İrsimizi inkişaf etdirək" mövzusunda məruzə etdi.

Tim Badman diqqətə çatdırıldı ki, IUCN 109 hökumət, 800-dən çox qeyri-hökumət təşkilatını, elmi tədqiqat institut və mərkəzlərini birləşdirir. Direktor forumda müzakirə edilən məsələlərlə bağlı qurumun fəaliyyəti və dünyaya irsinin qorunması sahəsində təşkilatın gördüyü işlər haqqında məlumat verdi.

Abidə Menecerləri Forumunda müzakirə və təqdimatlar

Eugene Jo çıxışında mədəni və təbii irsin təkcə ənənəvi təbii səbəblərdən deyil, cəmiyyətin sosial-iqtisadi inkişafı ilə əlaqədar dağılma tehlükəsinə məruz qaldığını qeyd etdi. Mütəxəssis bu səbəblərə qarşı mübarizə tedbirleri haqqında mülahizələrini bölüşdü.

***

"Bakı şəhərinə aid vasitələrin tətbiq edilməsi üzrə qrup işi" ilə davam edən müzakirələrdə forum iştirakçılarının paytaxtimizn tarixi irsinə dair fikir və düşüncələri dinlənildi. Mütəxəssisler qeyd olunan mövzu kontekstinde tarixi-mədəni irsin qorunmasına aid müasir dövrün tələb və metodları üzrə təcrübə mübadiləsinin vacibliyini vurğuladılar. Müzakirələr zamanı təbii və mədəni sərvətlərin effektiv mühafizəsinin həyata keçirilməsi, qiymətləndirilməsi və digər məsələlər diqqət mərkəzine çəkildi.

***

Daha sonra ICCROM-un əməkdaşı Jane Thompsonun rəhbərliyi altında abidə menecerləri qrup işlərinin təsdiqi, idarəetmə məqsədlərinə yönəldilmesi və qorunması ilə bağlı mülahizələrini qeyd etdiler. Qrup işləri forum iştirakçılarının 28 iyun tarixində "İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğuna səyahətlərinə həsr olunmuşdu. Həmçinin İçərişəhər irsi və onun dayanıqlı inkişafı müzakirə edildi. Müzakirələrdə "İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdaresinin məsul şəxsləri də iştirak edirdilər.

6 qrup üzrə iştirakçıların təqdimatı ilə bağlı təhlillər aparıldı. Bu sahədə yeni tacrübələrin mübadiləsinə toxunuldu və İçərişəhərin tarixi-mədəni irs nümunəsi kimi əhəmiyyəti vurğulandı. Məruzədə irsin birgə qorunması üçün yeni üsulların müəyyənəşdirilməsi istiqamətində təbii

"Digər vasitələrin mirasın artırılması və geleceyə baxış"

Bu mövzulu müzakirəde ICCROM-un əməkdaşı Eugene Jo məruzə etdi. Mütəxəssis bu sahədə hazırlanmış layihələr, milli və regional səviyyədə maarifləndirmə və potensialın

və mədəni irs arasında sistemli koordinasiyaya ehtiyac olduğu vurğulandı.

Forum çərçivəsində tematik qrup işinin müzakirəsi

İyunun 29-da Abidə Menecerləri Forumu çərçivəsində iştirakçıların tematik qrup işinin ilk müzakirəsi de təşkil olundu.

"Bugünkü Bakının en yaxşıları sabahın Bakıdır" mövzusuna həsr edilen müzakirəde paytaxtimiz öz unikal memarlığını ilə insanları heyran qoyan qədim və müasir abidələrinə diqqət çəkildi. Forum iştirakçıları Bakının abidələri haqqında maraqlı fikirlər səsləndirdilər. Mütəxəssislər şəhərin abidələri ilə yanaşı, ekoloji vəziyyəti və s. mövzularda müzakirə apardılar.

Davamlı inkişaf və irsin idarə olunması

Abidə Menecerləri Forumunun iyunun 30-da keçirilən dördüncü günündə ICCROM-un təmsilçisi Gamini Wijesuriyanın moderatorluğu ilə "Davamlı inkişaf və irsin idarə olunması ilə bağlı əsas məsələlər" mövzusunda müzakirə aparıldı.

Məruzədən sonra suallar cavablandırıldı. İştirakçılar dünyadan müxtəlif şəhərlərdə rast gəlinən problemlər və onlara fərqli yanaşmaları nümayiş etdirdilər.

Daha bir məruzə Abidələrin və Görməli Yerlərin Mühafizəsi üzrə Beynəlxalq Şurənin (ICOMOS) təmsilçisi Gwenaëlle Bourdi tərəfindən təqdim edildi. Onun məruzəsi "Təcrübə tədqiqatlarının birləşdirilməsi" adlanırdı. Məruzədə irsin birgə qorunması üçün yeni üsulların müəyyənəşdirilməsi istiqamətində təbii

Tədbirdə Bakıda yerləşən abidələrin 2050-ci ilədək idarə olunması üzrə əsas fəaliyyət istiqamətləri və zəruri principlər diqqət çəkildi. Müzakirələr zamanı qədimlik və müasirlik arasında harmoniya, etibarlılıq, müxtəliflik, qoruma, memarlıq, Bakının rəmzləri, görünmə bucağı, müvafiq konservasiya üzrə məsələlərlə bağlı fikirlər dinləndi. Hər bir iştirakçı öz ölkəsindəki abidələr və onların qorunmasına dair məruzə ilə çıxış etdi.